

Интернет отваря много врати,
но крие и много опасности.

*Какви са те, кой е застрашен и умеем ли да се
предпазваме?*

Международен ден за БЕЗОПАСЕН ИНТЕРНЕТ

07.02.2023 г.

Общински съвет по наркотичните вещества
и Превантивно-информационен център-Видин

тел: 094 609 465

Националният център
за безопасен интернет
работи за повишаване на
дигитално-медийната
грамотност и защитата в
интернет.

тел: 124 123

ФАЛШИВИ

НОВИНИ

Проверяваш ли достоверността на информацията?

Заблуда, пропаганда, дезинформираност – това се случва, когато приемаме всичко, което четем за “чиста момета”. Създаването на фалшивите новини се превърна в добре развит и платен бизнес, който цели манипулиране, чрез насаждане на определено обществено мислене.

Не само фалшивите новини са опасност за нас. Опасни са и неточната и непълна информация. Тя не цели да е такава, просто авторите ѝ не са изцяло запознати с това, за което пишат и то се пречупва през призмата на “счупения телефон”, а за нас остава грешната представа.

Повечето хора не търсят първоизточника на четивото си и го приемат за реалност, прилагат го в ежедневието си и в нагласите си за света, в който живеем. Такава информация често е вредна за нас – популяризиране на нездравословен начин на живот (използване на наркотични вещества или прилагане на практики, които имат вредно влияние върху организма и личността), заличаване на морални ценности, отделяне от традиции, култура, умения, радикализация (обработката на млади хора чрез интернет, с цел привличането им към крайни групировки и организации) и още много други.

Информацията може да се провери в официални сайтове, отговарящи на тематиката, както и в научни книги/учебници. Винаги може да се потърси и мнение на специалисти.

БЕЗОПАСЕН ИНТЕРНЕТ

ОБСНВ и ПИЦ-Видин

07.02.2023 г.

Вируси и хакери?

Всички знаем какво представляват вирусите в системата на устройството ни. Последствията могат да са блокиране на дейността на заразената технология, изтриване на информацията, която имаме в нея, изтегляне на наши данни и файлове, включване на камерата и микрофона без наше знание, публикуване от наше име и още подобни неприятности.

Вирус можем да си вкараме от отварянето на съмнителни страници, линкове, изтеглянето на файлове, съмнителни чатове, приемането на изкачащ прозорец, чието съдържание не сме прочели и т.н.

Антивирусните програми са едно добро решение, но не и гарантирано. Важно е да внимаваме какво приемаме и къде влизаме, а ако все пак вирусът вече си е проправил път, ако не може да се отстрани чрез програмата – преинсталирайте, докато устройството работи.

БЕЗОПАСЕН ИНТЕРНЕТ

ОБСНВ и ПИЦ-Видин

07.02.2023 г.

ФИНАНСОВИ ИЗМАМИ?

Кражбата на лични данни (наричана още „фишинг“, от английската дума за риболов) е компютърно престъпление, при което се придобиват чужди лични данни, с цел финансова измама или злоупотреба, като теглене от и изпразване на банкова сметка, или кандидатстване и получаване на кредит от чуждо име.

Обикновено данните се взимат под претекст за обновяване на базата данни на банка, онлайн магазин, разплащателна система, искане на данни за онлайн профил, под претекст за блокирането му, продажба на стоки, правене на дарение. Фишингът се прави често и посредством фалшив имейл от името на съответна финансова или престижна институция или компания.

Важното тук е да не се изпращат данни от типа на ЕГН, номер на лична карта, паспорт или шофьорска книжка, номер на дебитна или кредитна карта, банкова сметка, пароли. Никаоя финансова институция не изисква такава информация чрез имейл.

Измамниците създават, или се възползват и от онлайн игра, за да убедят нейните потребители да платят, за да получат бонус точки или друг вид награди в играта. Често, тези измами се случват през СМС, и значително увеличават сметката за мобилните услуги. В такива случаи е важно бързо да се сигнализира на мобилния доставчик за номера, на който е изпратен СМС и той да бъде блокиран.

БЕЗОПАСЕН ИНТЕРНЕТ

ОБСНВ и ПИЦ-Видин

07.02.2023 г.

Кибернасилие, кибертормоз?

Анонимността и невъзможността човек да види на живо ефекта от действията си върху другите понякога кара хората да се държат по начин, по който не биха се държали лице в лице. Използването на интернет за нанасяне на емоционална вреда върху други хора включва: създаването на фалшив профил; кражба на личен профил; публикуването на подигравателни снимки или клипове в сайтове; изпращането на обидни или заплашителни съобщения; публикуване на клевети в социалните мрежи; разпространяване на слухове; изключване на човек от онлайн група; изпращане на нежелани съобщения; грубости; критики; намеци.

Тормозът може да се случва 24/7, защото интернет е достъпен навсякъде и по всяко време. Той може да предизвика нежелание за ходене на работа/училище, страх от използването на интернет, изолиране от другите, тревожност, дори телесни симптоми като главоболие и болки в стомаха.

Страда не само жертвата, но и нейните близки, а тормозът и психическото страдание не са по-маловажни от всяко физическо насилие.

БЕЗОПАСЕН ИНТЕРНЕТ

ОБСНВ и ПИЦ-Видин

07.02.2023 г.

Закачки и предизвикателства?

Появяват се все повече приложения, които забавляват децата. Повечето от тях са свързани с предизвикателства, чието изпълнение събира лайкове и популярност. За децата и тийнейджърите поемането на рискове и експериментирането са нормални, но разпространяването на екстремни „предизвикателства“ крие реални опасности. Сред предизвикателствата е изпиването на голямо количество алкохол на един дъх пред камера. Сред най-популярните са рисковите селфита (на ръба на скала, ходене по перваз и др.), които вече доведоха до смъртта на пълнолетни и непълнолетни жертви.

Създават се сайтове и програми, които пропагандират агресия и насилие, създаване на групировки, а други пропагандират самоубийството като „единствен изход от този скапан живот“.

Приложения, чиято цел е да плашат децата, за да ги карат да вършат нередни неща използват система, която остава в устройството и след деинсталирането ѝ, а в необичайно време от него се чува зловещ глас, повтарящ на детето, че ще убие родителите му, ако не направи това, което му казва.

Родителският контрол в използването на интернет не е строгост, а грижа.

БЕЗОПАСЕН ИНТЕРНЕТ

ОБСНВ и ПИЦ-Видин

07.02.2023 г.

Знаеш ли кой е зад екрана?

Всички знаем, че в нета има много хора, които се представят за други. Целта може да е повдигане на самочувствието, сдобиване с лични данни, информация, пари, подтикване към неприлични действия, отвличане...

Тази заблуда е лесна за изпълнение и все още много деца, жени и мъже бързо се „хващат на въдицата“. В най-добрия случай ще останем разочаровани и с разбито сърце, а в най-лошия... Е, вариантите са много и всеки може сам да си ги представи.

Колко често проверяваме с кого всъщност комуникираме и с кого комуникират децата ни? Видео разговори, общи познати – начин винаги има, но пак няма гаранция, че мотивите на непознатия са ни ясни.

БЕЗОПАСЕН ИНТЕРНЕТ

ОБСНВ и ПИЦ-Видин

07.02.2023 г.

Секстинг?

Размяната на съобщения, снимки или клипове със сексуално съдържание между двама души обикновено става доброволно и придава тръпка в една връзка или флирт. Това е и причината толкова възрастни, тийнейджъри, а понякога и деца да практикуват секстинг .

Опасността тук е, че последствията могат да бъдат доста неприятни. Секстингът може да доведе до тормоз, ако такива снимки или видео бъдат споделени с други хора или използвани за изнудване. Има верооятност човекът, на когото изпращаме такова съдържание сам да го сподели , като мотивите могат да са отмъщение, след раздяла, споделяне срещу

заплащане и редица други. Дори и съдържанието да не се разпространи от този човек, вероятността някой друг да попадне на него в устройството му и да го сподели е много голяма – приятели, хакери (вируси), служители в сервис за поправка, крадци и още редица варианти.

Друга опасност при секстинг, е че може да се използва като подготвителен етап при опити за съблазняване на дете или тийнейджър от страна на възрастен, който е възможно да се крие зад фалшива самоличност. Веднъж изпратено съобщение със сексуално съдържание е достатъчно за изнудване за следващите такива или други действия. Обикновено в такава ситуация жертвата изпитва вина и не споделя за тормоза, на който е подложена.

Ако подобни снимки на дете или тийнейджър се появят в интернет, разпространителят им трябва да бъде блокиран и докладван на администраторите на сайта, в който са качени. Добре е и снимката или видеото да бъдат докладвани на www.safenet.bg - страницата на Националния център за безопасен интернет . При нужда от помощ винаги може да се свържете с Националния център на тел: 124 123.

БЕЗОПАСЕН ИНТЕРНЕТ

ОБСНВ и ПИЦ-Видин

07.02.2023 г.

Методът „LoveBoy“?

Схемата „Loveboy“, в превод - „любовник“, се оказва най-разпространеният метод за отвлечение по света, по изследване на Националната комисия за борба с трафика на хора.

В тези случаи обикновено трафикантът успява да създаде емоционална връзка с бъдещата си жертва, като я ухажва, купува ѝ скъпи подаръци, кара я да се чувства специална. Когато изгради пълно доверие у нея, и предлага да заминат в чужбина, за да работят заедно. В момента, в който влюбената жена се съгласи, без да знае тя вече е попаднала в капана на сексуалната експлоатация. Следва пътуване зад граница, а дни по-късно животът се превръща в кошмар.

Методът се използва и за деца и мъже, като децата се отличат със същата цел, или с цел донорство на органи, а мъжете се използват за извършване на престъпления заради „любимата“, или просто се довеждат до банкрут.

БЕЗОПАСЕН ИНТЕРНЕТ

ОБСНВ и ПИЦ-Видин

07.02.2023 г.

Трафик на хора?

„Трафик на хора“ е набирането, транспортирането, прехвърлянето, укриването или приемането на хора, независимо от изразената от тях воля, когато се извършва с цел експлоатация.

За жертвите, трафикът на хора винаги е съпътстван от насилие, контрол, принуда и фалшиви обещания. За по-голямата част от обществото този проблем звучи нереален или далечен от тях, но истината е, че това е една от най-големите опасности в България. Трафикът на хора е съвременната форма на робство. Трафикът на хора е една от най-сериозните форми на потъпкване на основните човешки права.

Схемата е по методите „loverboy“ – фалшива самоличност влюбва реален човек и го виак да работят заедно в чужбина, където документите му се присвочват и останалото е кошмар; фалшива обява (чрез фалшива фирма) за работа в чужбина с доста добри условия, като следва същото. Наивността на младите момичета е повод за комплименти и предложение за „договор с модна индустрия“ и обещания за слава, пари и светлините на прожекторите.

Това, което можем да направим, за да се предпазим, е да четем внимателно обявите, да се доверяваме само на лицензирани агенции и посредници. Да проверяваме мястото и хората, при които отиваме, предварително да търсим и да съберем възможно най-много информация. Да подлагаме на съмнения и проверка обяви, които ни се струват нереалистични. Да пътуваме в страни, чиито език знаем.

БЕЗОПАСЕН ИНТЕРНЕТ

ОБСНВ и ПИЦ-Видин

07.02.2023 г.

Зависимост?

Като всяка зависимост и тази към интернет не е безобидна. “Сърфирането” става част от ежедневието и заменя едни реални дейности, с други – виртуални.

Все повече хора изпадат в паника без телефоните си и интернет, а причините съвсем не са само връзката с близки и служебни/учебни занимания. Нормално е при сегашното ежедневие да се наблюдава необходимост, но дали всичко е само задоволчване на нашите нужди? Ние ли притежаваме устройствата си или те нас?

Зависимост може да се развие както към цялостното ползване на технологиите, така и конкретно към игри, социални мрежи, порнографски сайтове, селфита , онлайн пазаруване.

Този тип зависимост води до ограничения на действията и развитието, увреждане и изменяне на възприетичта за реалността, неудовлетвореност, депресивни състояния и често – финансови проблеми.

БЕЗОПАСЕН ИНТЕРНЕТ

ОБСНВ и ПИЦ-Видин

07.02.2023 г.